

OKRUHY KE ZKOUŠCE (2019)

- 1) Na základě obsahu předmětu a nastudované literatury popište vztah mezi výchovou a vzděláváním (edukací) a strukturou společnosti. Vyberte si jedno časové období a na jeho příkladu popište: a) jaké existují vzájemné závislosti a b) jak se tyto vztahy mohou zproblematizovat.
- 2) Co je to sociologie vědění? Jak sociologie vědění souvisí s konstruktivismem? Uveďte hlavní představitele. Na konkrétním příkladu vzdělávacího systému podrobně popište, jak sociologie vědění může pomoci při kritické analýze vzdělávacích systémů.
- 3) Popište přechod z tradiční společnosti do společnosti moderní a na základě odborných znalostí (sociologických, historických) vysvětlete, kdy, jak a proč tento přechod vedl k budování státních vzdělávacích systémů v Evropě.
- 4) Popište školský systém jako jednu z generálních (hlavních) institucí moderního státu. Popište disciplinační techniky, které školské systémy poskytly státnímu aparátu, a na příkladech vysvětlete jejich význam.
- 5) Vysvětlete důvody, jež vedly ke vzniku národního státu. Na příkladech uveďte, jak se nacionalismus promítl do podoby systému a do výběru kurikula (vzdělávacích obsahů). (Lze rozšířit o Herbartismus jako projev nacionalistického pojetí výuky).
- 6) Na základě současné sociologické literatury (Beck, Bauman, Giddens a další) popište proměnu struktury společnosti na konci 20. a počátku 21. století. Popište základní rysy této proměny a vysvětlete, jaké výzvy tato proměna staví před pedagogiku, jaké změny tato proměna vyžaduje od systému vzdělávání. Jaké implikace můžeme vidět v současné klimatické krizi a podobou současného a budoucího vzdělávání?
- 7) Na základě obsahu předmětu sociologie výchovy a na základě Vašeho dalšího studia dané tematiky popište Vaši utopickou (ideální) podobu vzdělávacího systému budoucnosti. Tento popis opřete o znalost odborné sociologické a pedagogické literatury, a vysvětlete tak rozdíl mezi současným a utopickým systémem vzdělávání. Lze se inspirovat i alternativními proudy ve vzdělávání. (Vyberte a popište hlavní principy, kterými se alternativistické přístupy liší od tradičního proudu).
- 8) Na základě širšího socio-historického vývoje představte vybrané sociologické teorie a vybrané klíčové sociologické termíny ve vztahu k sociologii výchovy. Dále navrhněte výzkum v (sociální) pedagogice s oporou o relevantní sociologické výzkumy či odborné sociologické články a teorie.